

บทที่ 6

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และศักยภาพในการผลิตมันสำปะหลังของประเทศไทยและประเทศจีน รวมทั้งการสำรวจและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและผู้แทนจากในมณฑลกว่างซี ประเทศจีน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

6.1.1 ประเทศไทยสามารถผลิตหัวมันสดได้ประมาณปีละ 26-27 ล้านตัน แต่มีความต้องการใช้มันสำปะหลัง (หัวมันสด) ในประเทศเพียงปีละไม่เกิน 10 ล้านตันเท่านั้น จึงมีมันสำปะหลังส่วนเกินอีกประมาณ 16-17 ล้านตันต่อปี ที่สามารถส่งออกและนำรายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก โดยไทยสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังได้หลายรูปแบบ เช่น มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลังทั้งในรูปของแป้งดิบและแป้งแปรรูป เป็นต้น ส่วนตลาดการส่งออกมันสำปะหลังจากไทยไปจีนมีประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือเวียดนาม

6.1.2 ประเทศไทยสามารถปลูกมันสำปะหลังได้ทุกฤดูกาล และมีการปรับปรุงสายพันธุ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ มีผลผลิตสูง สามารถส่งออกขายในตลาดต่างประเทศได้ แต่มีการแทรกแซงราคามันสำปะหลังจากรัฐบาล โดยในปี 2555 รัฐบาลกำหนดเวลาในการรับจำนำมันสำปะหลังเป็นเวลาทั้งหมด 4 เดือน ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2555 ถึง มีนาคม 2556 ซึ่งจะคิดราคารับจำนำหัวมันสดที่มีเปอร์เซ็นต์แป้ง 25 เปอร์เซ็นต์ ราคาภิโกรัมละ 2.60 บาทในเดือนแรก และปรับราคาเพิ่มขึ้นในอัตราเดือนละ 0.05 บาท ในเดือนสุดท้ายมันสำปะหลังจะมีราคาภิโกรัมละ 2.75 บาท ทั้งนี้หัวมันสดที่จะนำไปรับจำนำต้องมีเปอร์เซ็นต์แป้งอย่างน้อย 20 เปอร์เซ็นต์ ส่งผลให้มีผลผลิตในตลาดมากกว่าที่ควรในช่วงระยะเวลาที่มีการรับจำนำ เนื่องจากเกษตรกรจำนวนมากเร่งขุดหัวมันก่อนครบอายุเก็บเกี่ยว

6.1.3 ในปี 2554 ประเทศจีน มีเนื้อที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง 2.58 ล้านไร่ ผลผลิตมันสำปะหลังรวมทั้งสิ้น 6.94 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2.69 ตัน โดยการผลิตส่วนใหญ่ใช้ภายในประเทศ ผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรมแอลกอฮอล์และเชื้อเพลิงเอทานอลภายในประเทศจีน ทำให้ความต้องการมันสำปะหลังเพิ่มมากขึ้น โดยรัฐบาลจีนตั้งเป้าให้มีการผลิตเอทานอลเพิ่มสูงขึ้นถึง 2 ล้านตันภายในปี 2553 และ 10 ล้านตันภายในปี 2563 รวมทั้งพื้นที่การเพาะปลูกมันสำปะหลังของจีนซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชากรในประเทศ ดังนั้นจีนจึงต้องนำเข้ามันสำปะหลังในรูปของมันเส้น และแป้งมันจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก การนำเข้ามันสำปะหลังจึงเพิ่มขึ้นทุกปี โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากเวียดนามและไทยโดยเฉพาะในรูปของมันเส้น

6.1.4 ประเทศจีนมีแนวโน้มความต้องการมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพลังงานทดแทนประจำปี 2554-2559 ส่งผลให้มีความต้องการมันสำปะหลังซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักสำหรับการผลิตเอทานอลเพิ่มขึ้นตามไปด้วย จีนจึงนำเข้ามันสำปะหลังจากไทย เวียดนาม และกัมพูชาเพิ่มขึ้น โดยประเทศไทยมีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงสุด และมีประเทศคู่แข่งทางการตลาดที่สำคัญได้แก่ เวียดนามและกัมพูชา โดยเวียดนามมีผลผลิตที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศความสามารถในการส่งออกมันสำปะหลังให้กับประเทศจีนจึงเป็นไปได้อย่างจำกัด นอกจากนี้จะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเวียดนาม ในขณะที่ประเทศกัมพูชามีผลผลิตเพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศแต่กัมพูชาไม่มีเขตแดนเชื่อมต่อกับประเทศจีน ถึงแม้ว่าราคามันสำปะหลังจะมีราคาถูก แต่มีค่าใช้จ่ายด้านการขนส่งสูง ความสามารถในการส่งออกมันสำปะหลังไปจีนจึงมีความเป็นไปได้น้อย

6.1.5 ประเทศไทยมีปัญหาเรื่องคุณภาพวัตถุดิบและความสะอาดของน้ำมันสำปะหลังส่งออก ซึ่งส่งผลต่อการขนส่งน้ำมันสำปะหลังไปยังประเทศจีน ไทยจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการควบคุมคุณภาพและรักษาความสะอาดของน้ำมันสำปะหลัง พัฒนาระบบการผลิตมันเส้นให้มีคุณภาพดีขึ้น โดยผลิตมันเส้นให้มีขนาดชิ้นใหญ่ขึ้น รวมทั้งพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการส่งออกมันเส้น เพื่อลดฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นระหว่างการขนถ่ายสินค้า ซึ่งจะช่วยผลักดันให้การส่งออกมันเส้นจากไทยไปจีนขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาความเป็นผู้ส่งออกรายหลักของจีน

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ผู้ผลิตมันเส้นควรปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักร และขั้นตอนในการผลิต เพื่อให้ได้มันเส้นชิ้นใหญ่และฝุ่นผงน้อยลง ส่วนผู้ส่งออกควรปรับปรุงวิธีการจัดเก็บและส่งออกไม่ให้เกิดฝุ่นละออง รวมทั้งกระจายการส่งออกไปยังตลาดใหม่ เพื่อลดการพึ่งพิงการส่งออกไปจีน

6.2.2 ภาครัฐควรสนับสนุนการแสวงหาตลาดส่งออกใหม่ในต่างประเทศที่มีแนวโน้มการเติบโตที่ดี รวมทั้งสร้างและรักษามาตรฐานของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง โดยเฉพาะในเรื่องของความสะอาด เพื่อแก้ปัญหาการปนทรายซึ่งมีปริมาณสูงเมื่อเทียบกับมันเส้นของเวียดนามและอินโดนีเซีย นอกจากนี้การแทรกแซงหวัมนัสตของโดยการรับจํานําควรคํานึงถึงราคาที่เหมาะสมตามตลาดและผลผลิตที่ได้ หากเป็นมันเส้นควรรับจํานําเฉพาะมันเส้นชิ้นใหญ่ ทรายต่ำ และมีคุณภาพตามที่จีนต้องการ